

Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Природничий факультет

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

«ДЕНДРОЛОГІЯ»

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)»

Рік навчання 4, семестр 8,
форма навчання денна (заочна)

Галузь знань

01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність

014 Середня освіта

Предметна спеціальність

014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

Освітній рівень

перший (бакалавр)

**Кафедри
та викладач**

Кафедра біології

Викладач: Кустовська Алла Валентинівна

Лінк на профіль викладача на сайті факультету чи у Google Scholar:

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=Wz4A6OkAAAAJ&hl=uk>

E-mail: a.v.kustovska@udu.edu.ua

Лінк на курс в Moodle (за наявності) *: <https://moodle.udu.edu.ua/course/view.php?id=7401>

**I. Основна
мета/цілі
навчання**

Дисципліни «Дендрологія» полягає у поглибленні знань студентів про анатомію та морфологію, особливості онтогенезу та фенологію деревних рослин, таксономічний склад дендрофлори України, а також в опануванні сучасних методик дендрологічних досліджень; опануванні основ дендрофлористики та дендрофітодизайну, екологічних особливостей деревних рослин їх охорони та раціонального використання у господарській діяльності людини.

**II. Місце
навчальної
дисципліни в
освітній програмі**

Навчальна дисципліна вільного вибору студентів

Вибіркова частина: ОК поглибленої підготовки за спеціальністю

Шифр у навчальному плані: ВВ.2.2.04

**III. Обсяг
навчальної
дисципліни**

Кількість кредитів

6

Загальна кількість годин

180

Лекційні заняття

30

	Семінарські/практичні заняття	30
	Самостійна робота	120
IV. Короткий зміст навчальної дисципліни	Змістовий тематичний модуль 1 Дендрологія - наука про деревні рослини Тема 1. Дендрологія як розділ ботаніки. Історія виникнення дендрології, значення в лісовому господарстві і садово-парковому будівництві. Завдання дендрології, її досягнення, зв'язок з іншими дисциплінами. Тема 2. Життєві форми та життєвий цикл (онтогенез) деревних рослин. Основи фенології деревних рослин. Тема 3. Вид та внутрішньовидова мінливість деревних рослин. Поняття про ареали деревних рослин. Типи ареалів. Тема 4. Основи екології деревних рослин. Пристосування деревних рослин до зовнішнього середовища як рушійна сила розвитку рослинного світу і його різноманітності. Тема 5. Філогенетична система деревних рослин. Таксономія деревних рослин, її історія і методи. Діагностичні ознаки органів деревних рослин. Тема 6. Дендрофлора України, її особливості. Загальні відомості про дендрофлору України. Дендрологічне районування. Тема 7. Інтродукція деревних рослин в Україну. Поняття про інтродукцію, адаптацію, акліматизацію і натуралізацію рослин. Культурна дендрофлора України. Деревні інтродуценти, перспективні для різних галузей господарства. Запобігання інвазіям. Тема 8. Декоративна дендрологія. Декоративні форми хвойних і листяних рослин та особливості їх використання. Тема 9. Ботанічні сади, дендрологічні парки, парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва України як дендрологічні осередки. Дерева-пам'ятки природи, природоохоронне законодавство та заходи щодо збереження видової різноманітності деревних рослин природної флори України.	
V. Результати навчання	ПРН7 – Знає і використовує біологічну термінологію і номенклатуру, розуміє основні концепції, теорії, закони в галузі біологічних наук і на межі предметних галузей. ПРН8 – Знає і пояснює будову та основні функціональні особливості підтримання життєдіяльності живих організмів, сучасну систему живих організмів, роль живих організмів та біологічних систем різного рівня у житті суспільства, їх використання, охорону, відтворення. ПРН9 – Володіє методами розв'язування біологічних задач та розкриває сутність біологічних явищ. ПРН10 – Проводить і організовує експериментальні польові та лабораторні дослідження та інтерпретує їх результати, демонструє вміння виготовляти біологічні препарати, колекції, гербарні зразки та іншу наочність. ПРН11 – Знає і описує будову й функції організму людини, основи здорового способу життя, розвитку і збереження фізичного, психічного, соціального та ментального здоров'я та мотивує учнів до збереження здоров'я. ПРН12 – Демонструє володіння основами наукових досліджень та організацією навчально-дослідницької, позакласної та позашкільної діяльності учнів; добирає міжпредметні зв'язки курсу біології в загальноосвітніх та інших навчальних закладах системи загальної середньої освіти з метою формування в учнів природничо-наукової та здоров'язбережувальної компетентності.	
VI. Порядок і критерії	Поточний контроль – опитування (усні й письмові), доповіді, реферати, творчі роботи (презентації, командні проєкти), оформлення документів, тестові модульні контрольні роботи (60-100 балів).	

оцінювання

Підсумковий контроль – залік у 8 семестрі.

Критерії оцінювання

Під час усних відповідей: повнота розкриття питання; логіка викладення, культура мовлення; впевненість та аргументованість; використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо); аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки.

Під час виконання письмових завдань: повнота розкриття питання; цілісність, систематичність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Рівень відповідності критеріям

Творчий рівень (90 – 100 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну повністю, вільно володіє навчальним матеріалом, успішно і креативно розв'язує завдання різних видів складності, аргументовано висловлює свої думки, займається самоосвітою, може брати активну участь в наукових проєктах і конкурсах.

Високий рівень (80 – 89 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну в необхідному обсязі, володіє навчальним матеріалом у межах навчальної дисципліни, виконав завдання до кожної теми, проте у відповідях допускає деякі неточності.

Достатній рівень (70 – 79 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну в повному обсязі, але нерівномірно володіє навчальним матеріалом, здатний його аналізувати, проте не може сформулювати висновки досить ґрунтовно.

Задовільний рівень (65 – 69 балів). Здобувач загалом опанував навчальну дисципліну, але більшість тем засвоїв поверхово.

Низький рівень (60 – 64 балів). Здобувач загалом засвоїв навчальну дисципліну, але дуже поверхово, володіє навчальним матеріалом на елементарному рівні і фрагментарно, не може самостійно викласти зміст більшості тем.

Незадовільний рівень: 35 – 59 балів з можливістю повторного складання. Здобувач частково засвоїв навчальну дисципліну, не засвоїв більшості тем, володіє елементарними знаннями з навчальної дисципліни, не вміє логічно, послідовно, грамотно висловлювати думку; 0 – 34 балів з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни. Здобувач не виконав більшості завдань, не володіє навчальним матеріалом.

Особливості оцінювання. Максимальні бали за виконання робіт здобувачами:

- 1) опитування (усне, письмове) – 5 балів;
- 2) реферативні повідомлення, доповіді – 10 балів;
- 3) творчі роботи – 20 балів;
- 4) оформлення документів – 5 балів;
- 5) модульна контрольна робота – 10 балів.

VI. Політика курсу

Політика навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності та визначається системою вимог, які висуваються до здобувачів вищої освіти в УДУ імені Михайла Драгоманова. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних обставин (хвороба, міжнародна та національна мобільність) навчання може відбуватися за індивідуальним графіком, погодженим із викладачем.

Дні й години для консультацій: консультації проводяться за графіком кафедри. Про потребу в консультації здобувач повідомляє напередодні. Обсяги, терміни і порядок відпрацювань: відпрацювати пропуски здобувач може в години консультацій; доскласти/перескласти завдання може протягом двох тижнів після пари, на якій воно мало бути зараховане; за доскладання й перескладання робіт (якщо здобувач не наводить поважних причин порушення вимог) оцінка за роботу може

буде знижена.

**VII. Основні
інформаційні
ресурси**

1. Заячук В.Я. Дендрологія: Підручник / В.Я. Заячук. Л.: Апріорі, 2008. 656 с.
2. Калініченко О.А. Декоративна дендрологія: Навч. Посібник. К.: Вища шк., 2003. 199 с.
3. Кохно М.А. Історія інтродукції деревних рослин в Україні. К.: Фітосоціоцентр, 2007. 66 с.
4. Швиденко А.Й., Данілова О.М. Дендрологія: Підручник. Чернівці: Рута, 2003. 384 с.
5. Деревні рослини Ботанічного саду ім. акад. О.В.Фоміна Київського національного університету імені Тараса Шевченка / О.М. Колісниченко,
3.Г. Бонюк, Г.Т. Гревцова та ін. К.: Фітосоціоцентр. 2003. 84 с.
6. Дендрофлора України. Дикорослі й культивовані дерева і кущі. Покритонасінні. Частина І. Довідник / Кохно М.А., Пархоменко Л.І., Зарубенко А.У. та ін.; за ред. М.А. Кохна. – К.: Фітосоціоцентр, 2002. 448 с.
7. Дендрофлора України. Дикорослі й культивовані дерева і кущі. Покритонасінні. Частина ІІ. Довідник / Кохно М.А., Трофименко Н.М., Пархоменко Л.І. та ін.; за ред. М. А. Кохна та Н. М. Трофименко. К.: Фітосоціоцентр, 2005. 716 с.
8. Івченко І.С. Історичне формування дендрології К.: Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова. 2011. 351 с.
9. Seneta W., Dolatowski J. Dendrologia. Warszawa: Wydawnictwo naukowe PWN, 2008. 544 s.
10. Новіков А., Барабаш-Красні Б. Сучасна систематика рослин. Базальні покритонасінні: навчальний посібник. Львів: Державний природознавчий музей НАН України, 2024 (в 2-х томах).
11. Курс «Дендрологія» – режим доступу: <https://moodle.npu.edu.ua/course/view.php?id=7401>
12. Biology Practicals and Revision Biology Tutor – режим доступу: <https://www.youtube.com/@biologypracticalsandrevisi8066>

Обговорено та затверджено на засіданні кафедри біології, протокол №6 від 07.02.2025 р.
